

ליקוטי מוהר"ן בפרשה – 233

כי תצא ה'תשפ"ה / מאת הרה"ג אליהו עטייה שליט"א

ביטול

לקוטי מוהר"ן תניינא פ"ב

לקבלת השיעור במייל:
6537488@gmail.com

פרשיות שקוראים בחודש אלול קשורים לענייני התשובה / השטן גם כן מתכוון לשם שמים / כשאתה מתגבר על היצר הרע אתה מוציא ממנו ניצוצות קדושה / אשת יפת תואר – הניצוץ דקדושה / מלכיות - כדי שתמליכוני עליכם / אדם וחווה נבראו בגוף אחד עם שני פרצופים / הזכר הולך ברישא – בחינת הביטול הנקבה לזכר / למה נבראו דו פרצופים אם עתידים להיחלק / האיש והאשה נהנים בגן עדן מהתורה והמצוות של שניהם יחד / אדם – הוא שם מ"ה, חוה היא המליו / נע"ר – ש"ך דינים, נע"ר – ש"כ"ה – ע"י מיתוק ה' אלפיו" / כל נשמות ישראל בחינת נקבה כלפי הקב"ה / התכלית היא להיות מבוטלים לה' יתברך / ראש השנה הוא זמן התגלות מלכות ה' והביטול שלנו / המלכת ה' היא קיום תורתיו ומצוותיו / השפעה כסדר בחינת יו"ד / האשה הטובה – ושלמות האהבה המתוקנת / למה כל כך אנחנו אוהבים את הילדים בפרט כשהם קטנים / הפמיניזם הרס לנשים את החיים היפים / שלום בית לפי הרמב"ם / כשאשה ממליכה את בעלה עליה, יהיה להם פרנסה בשפע / "עניי כל אליך יִשְׁבְּרוּ" / "אנא אמלוך" / עבודת היום ביום ראש השנה / אנחנו רוצים הנהגה למעלה מהטבע / כיצד מגיעים לזה? / רמ"ח ושס"ה / דוגמאות של ביטול האברים / כללות ופרטות באברים – "קומה שלימה" / למה חייבים שכל אבר יכלול את כל "קומה שלימה" / הביטול הוא כשאתה עושה קצת מעל הרצון והכוונות שלך / ליתן צדקה קצת יותר ממה שהייתי נותן מצד רחמים / מסירות נפש בצדקה ותפילה / זכרונות ושופרות / המקור לתקיעות בראש השנה / כיצד מתשע קולות נעשו שלשים / מאה קולות / לערבב את השטן / אלול הוא דרך כבושה לתשובה שעשה לנו משה רבינו / עבודת משה היתה על ידי התקשרות, ביטול וענוה / משה מחפש בכל יהודי את הנקודה הטובה המיוחדת אליו / עניין מקבלים דין מן דין / ענוות משה / ידיעת נקודת הצדיק שבכל אחד / משה פירט בתפילתו את הטוב של ישראל / ההתעוררות הזאת שייכת גם היום / תשובה מתוך הטוב

השיעור לרפואה שלימה של שרון בן נעימה נעמי אל נא רפא נא לוי ולעילוי נשמת אולגה (חולה) בת סימי ומאיר זכרונה לברכה

פרשיות שקוראים בחודש אלול קשורים לענייני התשובה

א. השבת קוראים בעז"ה פרשת כי תצא, כל הפרשיות בחודש אלול הם קשורים לענייני של ראש השנה כמובן, ולכן גם דורשים את הפסוק (דברים כא, י) **"כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"** – על מלחמת היצר הרע. והעיקר שנקיים (שם) **"וְשָׁבִיתָ שְׁבוּיֶיךָ"**, וכמו שלימד הבעל שם טוב (ע"פ לשון חסידים יראה אות קמ"ו), שהעניין של **"וְשָׁבִיתָ שְׁבוּיֶיךָ"**, לשבות את השבי שלו, כלומר להוציא מהיצר הרע את ניצוצות הקדושה שיש בכל דבר.

השטן גם כן מתכוון לשם שמים

ב. ונסביר עומק בעניין זה, והוא שהניצוץ הקדושה הכי גדול שאנחנו יכולים להוציא מהיצר הרע, זה את הכוח שיש לו כדי להחטיא את האדם חס וחלילה. ולכאורה זה תמוה, וכי הניצוץ קדושה, הוא הכח של היצר הרע להחטיא את האדם. אבל העומק בזה, על פי הגמרא (בבא בתרא טז:) **"אמר ר' לוי: שטן ופנינה לשם שמיים נתכוונו"**. והנקודה היא שבפנימיות גם השטן מתכוון לשם שמיים כי אלמלא היצר הרע, אין לנו בכלל עבודת ה' בעולם, ואין שכר ועונש, ואין על מה לתת לאדם עולם הבא. כי כל מה ששייך שכר עולם הבא, זה רק אם היה לך התגברות על היצר הרע. והאריך בזה הבעל שם טוב בכמה מקומות, ועל פי המשל שמובא בזהר תרומה (ח"ב דף קסג.), שגם האשה המפתה את בן המלך, כשהיא לא מצליחה מקבלת שכר, כי בזה נעשה שמחה למלך שבנו עמד בניסיון. וזה באמת השורש של הקדושה שיש ביצר הרע, כמבואר גם בעומק בלקוטי מוהר"ן (תורה ע"ב).

כשאתה מתגבר על היצר הרע אתה מוציא ממנו ניצוצות קדושה

ג. והנה בכל פעם שאתה מצליח לנצח את היצר הרע, אתה מברר את הניצוץ הקדוש המסוים הזה שהיה ביצר הרע שאיתו הוא בא לפתות אותך כדי לתת לך שכר. וזה בחינת **"וְשָׁבִיתָ שְׁבוּיֶיךָ"**, היינו

את הניצוץ הקדוש שיש בו, וזה נעשה בכל התגברות שאתה מתגבר עליה, אתה מוציא ממנו ניצוץ קודש של הכח הזה. ובסוף כשהתגברת כך וכך פעמים, בסוף נגמר לו הניצוצות הקדושה האלו, והוא לא יכול לנסות אותך. וזה ביאור הענין שנאמר בגמ' בעבודה זרה (סוף דף ד:), שדוד שחט ליצר הרע כמו שכתוב (תהלים קט, כב) **"וְלִפִּי חָלָל בְּקִרְבִּי"**. כי מרוב שהתגבר עליו ניסיון אחר ניסיון, הוציא ממנו את כל הניצוצות הקדושה, ואין לו כח עוד יותר לפתות אותו. וזו העבודה שיש על כל אחד להגיע לענין זה כמה שיותר.

אשת יפת תואר – הניצוץ דקדושה

ד. וזה (דברים כא, יא) **"וְרָאִיתָ בְּשִׁבְיָה אִשְׁתִּי יִפֶּת תֹּאֵר"**, בפנימיות הכוונה אשת יפת תואר אל הניצוץ הקדושה שנמצא אצל היצר הרע, ויפת תואר לשבת. ולכן **"וְחִשְׁקָתָּ בָּהּ וְלִקְחָתָּ לָךְ לְאִשָּׁה"**, כי אני רוצה לחבר אלי את הניצוץ קדושה הזה. כך ממתקים על דרך החסידות את הפסוקים האלה.

מלכיות - כדי שתמליכוני עליכם

ה. הגמרא בראש השנה (דף טז.) אמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות. מלכיות – כדי שתמליכוני עליכם, ע"כ. עיקר העבודה בראש השנה להמליך את הקדוש ברוך הוא עלינו, וכדי להבין את דרך העבודה בהמלכה של הקב"ה עלינו נלמד בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פ"ב, כי בוודאי האמירה של עשרה פסוקי מלכויות זה לא מספיק, אלא אני צריך להמליך עליי ממש את הקדוש ברוך הוא.

אדם וחווה נבראו בגוף אחד עם שני פרצופים

ו. בבריאה של האדם כתוב (תהלים קלט, ה) **"אֲחֹר וְקִדְּם צִרְתָּנִי וְתִשָּׁת עָלַי פִּפְקָה"**, ודרשו בגמ' (ברכות דף סא:): הקדוש ברוך הוא ברא את אדם הראשון דו פרצופים – אחר וקדם, זכר לפניו והנקבה לאחור. וזה גם פירוש הפסוק (בראשית ה, ב) **"וַיִּכְרֶם וַיִּנְקְבָה בְּרֹאשׁ וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם בְּיוֹם הַבְּרִיאָה"**, כלומר שניהם נקראו בשם 'אדם', כי בתחילה היו דו פרצופים בגוף אחד.

הזכר הולך ברישא – בחינת הביטול הנקבה לזכר

ז. הגמ' בברכות שואלת על הזמן שהיו דו פרצופים, מי מביניהם היה הולך בראש, ואומרת הגמ' שהזכר היה הולך בראש והנקבה אחריו. כלומר צד הפנים היה צד הזכר, וצד האחור הוא הנקבה. ובפנימיות הכוונה, שגם אז היה ביטול של הנקבה כלפי הזכר. ומבואר בדברי רבינו שמתני הם נקראים 'אדם', מתי שהיא מתבטלת אל האדם, ואז מתקיים מה שכתוב בזהר חוקת (דף קפג:) **"בְּאֶתֶר דְּאִית דְּכָר, נִקְבָּה לֹא אֲדָכֶר תִּתְּנִי"** (במקום שיש זכר אשתו לא נזכרת שם) – כי היא בטלה בו, ואז טוב לה ולו. היפך המצאת הגויים 'פמיניזם' ההורסת את הבתים, ועושה רע לנשים ולגברים. שהיא היפך צורת הבריאה והטבע הנכון שטבע הקב"ה בברואים.

למה נבראו דו פרצופים אם עתידים להיחלק

ח. רק יש לכאורה לשאול, למה האדם נברא דו פרצופים, הרי התכלית היא שיהיו שני פרצופים נפרדים, ורק כך הוא קיום העולם, אם כן מדוע מתחילה לא נבראו שני פרצופים נפרדים אדם וחווה, ובלי

המלכות שלו. כלומר, יש בחינה של זכר שזה הקדוש ברוך הוא, ויש בחינה של נקבה שזה כל נשמות ישראל.

התכלית היא להיות מבוטלים לה' יתברך

יג. שוב, כל נשמות ישראל הם מהשכינה, הם מספירת המלכות. וכשאנחנו היינו קודם הבריאה, אז בין הנשמות של הזכרים ובין הנשמות של הנקבות, כולנו היינו בחינה של נקבה כלפי הקדוש ברוך הוא. ובבריאה בעצמה נעשה 'נסירה', כלומר שהקדוש ברוך הוא הפריד אותנו להיות בפני עצמנו, וזה הבריאה של האדם.

והתפקיד שלנו הוא להיות בטלים ומבוטלים לקדוש ברוך הוא, ולא חס וחלילה להרגיש שברגע שנבראנו אזי 'אנא אמלוך' – אני מולך על עצמי ואני יישות בפני עצמי, אלא אני עדיין מבין בבירור שאני בטל ומבוטל לקדוש ברוך הוא, והתכלית להיות בטל אחר הבריאה כמו קודם הבריאה. וזה המדרגה של משה רבינו.

ראש השנה הוא זמן התגלות מלכות ה' והביטול שלנו

יד. והיות שבריאת האדם הייתה בראש השנה, לכן היום של ראש השנה זה היום של 'מלכויות' – שתמליכוני עליכם, כי ביום הזה נפרדנו כביכול מהקדוש ברוך הוא בבריאה שלנו, כי הקדוש ברוך הוא ברא את האדם הראשון כולל כל הששים רבוא נשמות ישראל, ביום הששי שהוא 'א' תשרי הראשון שהוא ראש השנה, ואז היתה הנסירה של כל הנשמות – הזכרים והנקבות, כולנו כביכול ננסרנו מהספירות העליונות. לכן זה היום המסוגל, שבפנימיות יחזור הדבר לקדמותו, דהיינו להיות חזרה נכללים ובטלים בהקב"ה. וזו העבודה של להמליך את הקב"ה עלינו, מלוכה כזו, עד שאין אני, יש רק את המלך ה' צבאות שמו.

המלכת ה' היא קיום תורתו ומצוותיו

טו. להמליך את הקב"ה עליו, הוא שאני עושה רק מה שהקדוש ברוך הוא רוצה, כשאני שומע לתורה, למצוות, לציוויים של הקדוש ברוך הוא, אני עושה את הדיבור של המלך, של הקדוש ברוך הוא. לכן ביום ראש השנה, העבודה היא שתמליכוני עליכם, להחזיר את עצמי למצב של קודם הנסירה של ספירת המלכות, ולהיות בייחוד מיוחד עם הקדוש ברוך הוא, וזה על ידי הביטול.

השפעה כסדר בחינת יו"ד

טז. רבינו אומר בתורה פ"ב תניינא הנ"ל, וז"ל: פתיב "אחור וקדם צרתני" (תהלים קלט, ה) – זה בחינת פסדר ושללא פסדר. 'קדם' הוא בחינת פסדר, בחינת אלף ב"ת פסדר, ואחור הוא בחינת תשרי ק שללא פסדר. וזה בחינת 'אדם וחוה' – פסדר ושללא פסדר. ומה זה שהולך לאדם שלא כסדר? רבינו מסביר פירוש עמוק, האדם כשהוא הואלך כסדר הוא בחינת יו"ד – ביו"ד בעצמה יש ג' אותיות יו"ד. י' – היא ספירת החכמה שנותנת שפע לאות ו' שהיא תפארת, ומהתפארת מגיע לאות ד' שהיא המלכות. כלומר, כשהשפעה היא כסדר מהאיש לאישה, שהאיש הוא הבחינה של האותיות יו"ד – ספירות חכמה ותפארת, המשפיעות למלכות שהיא ד' – כי לפני שמקבלת את השפע היא דלה ועניה, כי זו בחינת המלכות 'לית לה מגרמא כלום, מל"ך אותיות פלם. [אחד התלמידים הוסיף סימן נפלא, מל"ך ראשי תיבות לית מגרמיה כלום].

הצורך של הנסירה. ויש על זה הרבה תשובות, גם בפשט וגם בקבלה, וננסה גם ללמוד מזה לעבודת ה'.

האיש והאשה נהנים בגן עדן מהתורה והמצוות של שניהם יחד

ט. אחד הביאורים בענין הזה, שהאיש והאשה באמת גם בשמיים הם נשמה אחת, וכמו שהביא רבינו בלקוטי מוהר"ן (תורה רס"ה) מהזוהר, וז"ל: (פ' אלו נשמות של הזוג הם למעלה אֶחָד, (עין זוהר לך לך ח"א פה: ודף צא:)). ובסוף יהיה מה שבהתחלה, כי כשנחזור לגן עדן ביחד האיש והאשה, יחזרו להיות כמו בחינה של נשמה אחת, כי שניהם יחד נהנים מזיו השכינה כפי העבודה ה' של האיש ושל האשה ביחד, כי יש מצוות שרק מיוחדות לאיש ואין האשה יכולה לקיים, ויש מצוות שרק האשה יכולה לקיים ולא האיש. ועוד הרי עיקר התענוג למעלה הוא מהתורה שהאדם עסק, ומי שהניח לו לעסוק בתורה ונתן לו את האפשרות, ודאג לכל צרכי הבית, זו האשה, ולכן אף שהאשה לא למדה תורה, היא נכללת בבעלה וגם היא נהנית מכל הזכות התורה שלו. ולכן נבראנו מתחילה נשמה אחת, כי כך הולך להיות גם בסוף שנהיה נכללים בנשמה אחת. ומה שהיה הוא שיהיה.

אדם – הוא שם מ"ה, חוה היא המילוי

י. המינה אדם א' ד' ס' היא גימטריה 45, זה שם קדוש מ"ה. כשאני ממלא הוי"ה במילוי אלפיון כזה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א – עולה מ"ה. וזה מה שכתוב בהקדמת התיקוני זוהר (דף ג'): 'לית אדם בלא אלף' – אין אדם בלא א'. כי אד"ס הוא שם קדוש מ"ה – שהוא מילוי אלפיון, כנ"ל. ובשם הזה כשמחלקים אותו לשניים לפשוט ולמילוי, דהיינו הפשוט הוא יהו"ה – שעולה 26, והמילוי שהוא ו"ד א' א"ו א' – שעולה י"ט, כמנין חו"ה. נמצא כשיש ביטול לחוה שהיא האשה באדם, היא נכללת עמו ונעשה שם קדוש מ"ה. באופן שהאיש הוא כנגד יהו"ה, והיא כנגד המילוי. אבל אם הם נפרדים. אז האשה נשארת רק 'מלו' בלי מיתוק, ואז היא בבחינה של דינים, כי 'מלו' הוא גימטריה שם אלהים – השם של הדינים.

נע"ר – ש"ך דינים, נע"ה – שב"ה ע"י מיתוק ה' אלפיון

יא. כשאשה בלי איש, או שהיא נפרדת מהבעל, היא כולה מלאה דינים, וכולם סובלים מהדינים שלה, כי אין מי שממתק אותה. הזכר הוא זה שכל הזמן ממתק את דיני האשה, רבינו דורש בליקוטי מוהר"ן (תורה ל"ב), על מה שכל פעם התורה כותבת על האשה נער חסר, רק פעם אחת כתוב נערה מלא. שהכוונה, אשה בלי זכר – היינו קודם החתונה, היא 'נער', נער זה גימטריה של ש"ך דינים, שלמות הדין כי חמש פעמים דין עולה נע"ר ש"ך. וכשהיא מתחתנת היא נקראת 'נערה', דהיינו שב"ה – בחינת (אסתר ג, י) "וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכְכָה", כי הזכר נותן לאשה חמשה אלפיון, ואז משם דין נעשה שם אדנ"י, שהוא כבר מיתוק הדינים. וה' פעמים שם אדנ"י עולה 'נערה'.

כל נשמות ישראל בחינת נקבה כלפי הקב"ה

יב. ועכשיו נלך לעוד שלב עמוק יותר. גם אנחנו – היינו כל הנשמות של עם ישראל, קודם הבריאה היינו במציאות מאוד יפה, כי היו הנשמות שלנו כלולות בספירת המלכות דאינסוף. ואז כולנו היינו בבחינת נקבה כלפי הקב"ה שהוא כביכול בחינת זכר כלפי ספירת

האשה הטובה – ושלמות האהבה המתוקנת

י. מי זו האישה הכי טובה בעולם, שגם הכי טוב לה בעולם, וגם לבעלה הכי טוב, שהיא מרגישה את עצמה שאין לי מעצמי שום דבר? הכל מבעלי, הכל אני מקבלת ממנו. ברגע שהיא מרגישה ונוהגת כך, אז היא באמת יכולה לקבל, וגם יש תענוג גדול וחשק לתת לה. אהבה נוצרת על ידי נתינה, וכשאשה נותנת את ההרגשה הנעימה לבעלה שהכל ממך, הוא חושק מאוד לתת לה כל מה שהוא יכול, ואז הוא אוהב אותה מאוד מאוד. וגם היא אוהבת אותו מאוד, כי הוא ממלא אותה. ואין הכוונה שהיא דורשת, אשה יתובעת בלב, אשה הדורשת היא מתגנה. אבל כשהיא מבטלת את עצמה לבעלה, ונותנת לו את ההרגשה הבריאה שהכל ממנו, ושהיא לא יכולה בלעדיו, אזי הוא ממש חושק וחפץ לתת לה הכל.

למה כל כך אנחנו אוהבים את הילדים בפרט כשהם קטנים

יח. יש שאלה קשה, למה אנחנו כל כך אוהבים את הילדים שלנו, אפילו שהם מערימים עלינו קשיים? ולמה את האשה יש בעיות שלום בית בין האדם לבין אשתו, אם יש איזה קושי ביניהם? התשובה: ילדים בפרט כשהם קטנים, או תינוקות כגמול עלי אמו, הוא נותן את ההרגשה אני אין לי מעצמי כלום, אני רק מקבל ממך, רק אתה יכול לתת לי. וכשאבא ואמא מרגישים את זה באמת, הם אוהבים את הילדים באהבה ועצומה מאוד אהבה אבסולוטית.

הפמיניזם הרס לנשים את החיים היפים

יט. ואני רוצה לתרגם את זה גם כן לאיש ואישה. ברגע שיש את המציאות הזאת שהאישה יודעת אין לי שום דבר חוץ מבעלי, אז לבעל יש את הכיף והתענוג להעניק לה כמה שיותר, והיא תהיה האישה הכי מאושרת על אדמות ויהיה לה נעים וטוב, ויחיו בשלום בית אמיתי תמיד. לכן היום כל השיטות האלה של הפמיניזם, עשו רק רע והרס לנשים, הרסו את החיים הטובים של הנשים והגברים.

לפני דור ושתי דורות בקושי היו גירושין. ואילו היום כבר מדובר על שליש מזוגות הנישואים בסוף מתרגשים, עד שסוף סוף מתחתנים, לא מחזיקים מעמד. וזה מלבד על צרות שלום בית שיש היום הרבה יותר ממה שהיה פעם. והסיבה היא בגלל שאין איזון נכון כפי טבע הבריאה בין הבעל לאשה.

שלום בית לפי הרמב"ם

כ. הרמב"ם בלשונו הזהב כלל את כל ההנהגות הבית הנכונה לאיש ולאשה בצורה היפה ביותר, וכתב (אישות טו, יט): צווי חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יותר מגופו, ואוהבה כגופו. ואם יש לו ממון מרבה בטובתה כפי ממנו. ולא ישל עליה אימה יתרה. ויהיה דבורו עמה בנחת. ולא יהיה עצב ולא רגז, עכ"ל. על הגבר מוטל (א) לכבד את אשתו יותר מאת עצמו. (ב) לאהוב אותה כגופו. (ג) להרבות בטובתה כפי ממנו. (ד) לא להטיל עליה פחד. (ה) לדבר איתה בנחת. (ו) לא להיות עצוב (זה מקלקל את כל האווירה). (ז) לא להיות עצבני.

ואחרי השבעה דברים שמצווה הרמב"ם את הגברים הוא מונה את הששה ציוויים לנשים, וכותב שם בהלכה הבאה (הלכה כז, וז"ל: וכן צווי על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדאי, ויהיה עליה

מוקרא ממנו, ותעשה כל מעשה על פיו, ויהיה בעיניה כמו שר או מלך, מהלכת בתאות לבו, ומרחקת כל מה שישנא. וזה דרך בנות ישראל ובני ישראל הקדושים והטהורים בזווגן. ובדרךכים אלו יהיה ישובן נאה ומשבח, עכ"ל. ונסכם גם כאן את הדברים בשפה שלנו: (א) לכבד את בעלה ביותר מאוד. (ב) שתהיה יראה ממנו (יראה של כבוד). (ג) תעשה את כל מעשיה כפי בקשתו. (ד) יראה בעלה בעיניה כאילו הוא שר או מלך. (ה) תתנהג כפי רצונו. (ו) תרחיק כל דבר שהוא שונא. ומסיים הרמב"ם שבדרך זו יהיה להם ישוב נאה ומשובח של שלום בית.

כשאשה ממליכה את בעלה עליה, יהיה להם פרנסה בשפע

כא. רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן (תניינא תורה ז' אות י'), שאם האישה רוצה שיהיה לה פרנסה בבית, מה היא צריכה לעשות? היא צריכה להמליך את בעלה עליה. כי הרי הוא התחייב לה בכתובה ואנא במימרא ובסיעתא דשמיא אפ"ל ואוקיר ואזון ואפ"רס ואכל"ל ואס"ב ואכס"ה יתיכי, כהלכות גבירין יהודאין וכו'. וכיון שהוא מתחייב אז הוא צריך שיהיה לו פרנסה, ופרנסה מתחלקת מספירת המלכות, ולכן צריך שתהיה לו ממשלה ומלכות בבית, כדי שיהיה לבעל קשר לספירת המלכות לקבל משם פרנסה. ובוזה נמצא, שאשה שרוצה למלוך בבית, ולעשות את הבעל סמרטוט, לא רק שהיא הורסת את השלום בית שלה. אלא שגם היא הורסת את הפרנסה של הבית.

"עיני כל אליך ישרור"

כב. שוב, אנחנו צריכים להשלים את המציאות הזאת של הנתינה והקבלה גם כלפי הילדים, גם כלפי האישה וגם כלפי הקדוש ברוך הוא. כי מתי תהיה אהבה שלמה של הקדוש ברוך הוא אלינו? מתי שאנחנו כלפיו במצב של מקבלים ואין לנו מעצמנו כלום. ברגע שאנחנו מקיימים (תהלים קמח, טו) "עיני כל אליך ישרור" – אז הקב"ה מקיים בנו "ואתה נותן להם את אכלם בעתו", אנחנו רק צריכים להרים את העיניים אל הקדוש ברוך הוא, ולומר לקדוש ברוך הוא, מבלעדיך אין לנו כלום, שום דבר, ושזה יהיה כל כך אמיתי, כי שהקדוש ברוך הוא יודע אם זה אמיתי. ואז הקב"ה מתמלא עלינו באהבה עצומה, ועל ידי תוקף האהבה הזאת הוא נותן לנו שפע אינסופי. אבל זה רק אם אנחנו באמת שמים את עצמנו כאישה טובה, שיודעת שאין לה חוץ מבעלה שום דבר. ולכן עיקר העניין הוא להיות לפני ה' (תהלים קלא, ב) "כגמל עלי אמו" – כמו שתינוק יונק אין לו שום דבר חוץ מהחלב של אמא, אין לו כלום בעולם, כך אנחנו כלפי הקדוש ברוך הוא. ולכן הביטול המוחלט, והביטחון רק בבורא עולם, הוא הדבר הכי טוב לנו, לחיים הכי טובים ומאושרים.

'אנא אמלוך'

כג. אבל ברגע שאתה בבחינת של 'אנא אמלוך' – אני שווה, אני עושה, אני חזק, אני עשיר, עושה מעצמי משהו, בזה אתה ממעט את השפע שלך, ואז כפי המזל שלך תעבוד קשה, יכול להיות שיהיה לך משהו. כן, הקדוש ברוך הוא יודע שיש הרבה שזייופו, לכן הוא נתן גם למזוייפים איזה אפשרות להתפרנס בעולם. כדי שלא כולם יאבדו, צריך שיהיה תשובה, וה' מאריך אפו עד שאדם יעשה תשובה, אבל בינתיים האדם הזה עובד קשה, כפי המזל שלך.

עבודת היום ביום ראש השנה

אם זכיתי ברוך השם לבטל את האוזן לקדוש ברוך הוא, זה לא רק שביטלתי את האוזן, אלא ביטלתי 'קומה שלימה' – את כל הגוף. כי האוזן היא מצד אחד היא אבר אחד, אבל יש פה כללות ופרטות. באבר האחד הזה, יש את כל הגוף שלך, שנכלל באוזן שלך, כמה פעמים הבאנו דוגמאות לזה מהרפואה, שדרך אבר אחד מרפאים את כל הגוף, ורואים את כל הגוף.

למה חייבים שכל אבר יכלול את כל ה'קומה שלימה'

ל. למה אני אומר צריך את זה? כי יש לנו מצוות שלפעמים אנחנו לא יכולים לקיים. למשל קורבנות, זה שליש מהתורה שלא שייך היום, בזמן שאין לנו בית המקדש. יש מצוות של כהנים, יש מצוות שלא שייכות אליי שייכות לנשים. יש מצוות שלא שייכות למקום שאני נמצא, אז איך אני יכול לקיים את כל המצוות? איך אני יכול לבטל את כל גופי לקדוש ברוך הוא? אבל על ידי הנקודה הזאת של כללות ופרטות שבכל אבר הוא לא רק אבר פרטי, אלא הוא כולל את כל הגוף – קומה שלימה, אזי כשאתה מבטל לקדוש ברוך הוא אבר אחד במצוה אחת, באמת ביטלת קומה שלימה וגוף שלם, זה מועיל שבכל מצוה ומצוה אתה יכול להתבטל את הגוף כולו. וזה חסד עצום, זה היסודות של הבעל שם טוב, איך שהוא מסדר את כל העניינים כל כך בצורה נפלאה. ועל ידי ההתבטלות הזאת שאתה מתבטל במצוות, זה עיקר ההמלכה של הקב"ה.

הביטול הוא כשאתה עושה קצת מעל הרצון והכוחות שלך

לא. כשאני רוצה לעבוד בדרך של ביטול, פירושו של דבר שאני עובד את הקדוש ברוך לפחות קצת יותר מהכוחות שיש לי בסתם, כי איך אתה באמת מתבטל, זה שאתה עושה מעבר לכוחות והרצונות הפשוטים שלך, כי כל זמן שזה עדיין בכוח הפשוט והרגיל שלך, זה עדיין בא ממך, אבל ברגע שאתה עושה מעבר לכוחות שלך, זה כבר לא בא ממך, זה כבר מעל הכוחות שלך, וכשאדם עובד יותר מהכוחות שלו – זו ההתבטלות. למשל אם מצד רצוני וכוחי היה לשבת ללמוד רק שעה, אבל אני קורע את עצמי ולומד שעה ועשר דקות העשר דקות הנוספות יותר, הם לא רק עוד עשר דקות, הם הביטול העיקרי, כי בזה שעשיתי מעל הכוחות, ביטלתי את עצמי ורצוני לה' יתברך.

ליתן צדקה קצת יותר ממה שהייתי נותן מצד רחמים

לב. וניתן דוגמא של רבינו מלקוטי מוהר"ן (תניינא תורה ד'), רבינו דורש על הפסוק שנאמר אצל אליהו הנביא (מלכים א' יז, ד) "וַיֵּאָתָה הָעֶרְבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֶּלָהּ", שהעורב מטבעו הוא אכזרי, ודווקא אותו הקדוש ברוך הוא ציווה לפרנס את אליהו. והמסר בזה אומר רבינו שאם אתה נותן צדקה בגלל שכיף לך לרחם על העני – זה נתת לעצמך, להרגיע את המצפון והרחמים שלך. אבל אם אתה נותן אחרי שגמרתי לרחם עליו, כי נתתי לו כבר 100 ש, ואני עכשיו מוסיף לו עוד 100 ש זבה כבר שברתי את האכזריות. כלומר, אין לי כבר רחמנות עליך, כי נתתי לך, אני רק נותן לך לשם שמייס, בגלל שה' ציווה לתת לך, ובזה אני משבר את המידות הרעות שלי – של הקמצנות, על זה אומר רבינו שזו עיקר מצות הצדקה.

מסירות נפש בצדקה ותפילה

כד. כל מזונותיו של אדם קצובים לו מתשרי עד תשרי. והיות שיום ראש השנה, זה היום שבו מקבלים את השפע לכל השנה כולה, וכל אחד רוצה לקבל הרבה שפע. לכן ה' נותן לך עצה טובה כיצד, ע"י שתמליך אותי עליך. תבוא בראש השנה בהתבודדות שלך, בעבודת השם שלך, ותבטל את עצמך אלי, תהיה בבחינת "עניי כל אליך יְשִׁבְרוּ", ותקבל להיות מבוטל לגמרי לה' יתברך.

אנחנו רוצים הנהגה למעלה מהטבע

כה. שוב, אנחנו נמצאים בעולם שהוא לכאורה מונהג על פי הטבע, אבל אנחנו יודעים שבאמת עיקר הנהגת העולם היא שלא על פי הטבע. כי ה' הוא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. ובאמת אנחנו רוצים להתפרנס שלא על פי טבע, רוצים רפואה שלא על פי טבע, רוצים זיכרון בתורה שלא על פי טבע, רוצים טוב מעל המזל שלנו, מעל מה שמגיע לנו כפי הסביבה הטבעית שלנו. ולכן אנחנו באמת כל זמן מתפללים ומבקשים ומתרחצים לפני הקדוש ברוך הוא, שתהיה לנו הנהגה שמעל הטבע.

כיצד מגיעים לזה?

כו. אבל האפשרות להנהגה שלמעלה מהטבע היא ע"י שאני מרגיש כאישה לפני הקדוש ברוך הוא, ומתבטל לגמרי לפניו יתברך, ואז הקדוש ברוך הוא מנהיג אותנו בהנהגה שלו, לא בהנהגה של העולם הזה – שהוא העלם, בהנהגה של השגחה ולא של טבע. וכך אדם יכול למשוך לעצמו ניסים ונפלאות על ידי הביטול שהוא מתבטל לקדוש ברוך הוא. העניין של העבודה של הביטול להיות בטל לקדוש ברוך הוא.

רמ"ח ושס"ה

כז. וקודם כל הביטול הראשון והפשוט ביותר, הוא שאני עושה את רצוני של הקדוש ברוך הוא. כל העניין של תרי"ג מצוות – זה תרי"ג עצות של ביטול. כיצד אני מבטל את עצמי בכל אבר ואבר המכוון כנגד כל מצווה. רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח איברים של האדם. ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד שס"ה גידים של האדם. וכל מצווה ומצווה שאני מקיים, אני מבטל את אותו אבר או אותו גיד להקב"ה המצווה עליה, כגון מצוות התלויות בידים, באוזניים, בעיניים, כל דבר אתה מבטל.

דוגמאות של ביטול האברים

כח. והדוגמה הכי פשוטה, כשאני לא רוצה לשמוע לשון הרע, יש פה איזה אסיפה, וכולם פה מדברים ואתה שומע דברים מעניינים, וקשה לפעמים לא לברוח משם, אבל אני סוגר את האוזניים ולא שומע או בורח משם. בזה ביטלתי את האוזניים שלי לקדוש ברוך הוא. וכן ברגע שאני בא עם האוזניים ושומע שיעור תורה, בא ורוצה לשמוע דברי קדושה, בטלתי את האבר של האוזניים להקב"ה. וכך גם בעיניים בריח ובכל מצווה ומצווה, אתה מבטל אבר אחר אבר.

כללות ופרטות באברים – 'קומה שלימה'

כט. ויש בדבר הזה כללות ופרטות, הבעל שם טוב הקדוש גילה על פי האריז"ל והזוהר, שכל מצווה ומצווה היא 'קומה שלימה', כלומר

יש עוד ספק, שמא מה שנכון הוא תש"ת – תקיעה שברים תקיעה, אז הוספתי עוד שלוש קולות. או אולי הנכון זה תר"ת – תקיעה תרועה תקיעה, לכן הוספתי עוד שלוש קולות.

נמצא, שעשר קולות הראשונים שאתה תוקע, בזה יצאת ידי חובה בודאי של התרועה הראשונה של התורה עם תקיעה לפניך ולאחריה. וכיון שצריך לתקוע תשע תקיעות מהתורה, אז ממילא אני עושה שלוש פעמים את העשר קולות האלה, וזה השלושים קולות, לכן כתוב בהלכה יש מי שלא יכול לבוא לבית הכנסת הולכים לתקוע לו, וכמה צריך לתקוע לו? 30 קולות. כי בשלושים קולות בזה יצאת ודאי ידי חובה.

מאה קולות

לז. ואיך בבית הכנסת מגיעים למאה קולות, כי תוקעים שלושים קולות מיושב עם הברכה. ואנחנו רוצים לערבב את השטן – תוקעים עוד שלושים קולות מעומד במסוף בלחש, ועוד שלושים קולות בחזרת המוסף, ואלו התקיעות הם על סדר הברכות מלכיות זכרונות ושופרות, יחד כבר הגענו לתשעים קולות. ובסוף עושים עוד עשר קולות עם הקדיש זכר ליום כיפור של יובל, יחד הגענו למאה קולות.

לערבב את השטן

לח. אמרנו שתקיעת שופר, זה בספירת הבינה שזה יובל. וביובל יש יציאה לחירות שנצא להיות בני חורין מהעוונות שלנו. לכן כדי שיכנס זכרונכם לפניי לטובה ובמה בשופר, כלומר השופר יש לו את הכוח של מחילת עוונות, כשהקדוש ברוך הוא נזכר בנו, הוא נזכר רק בחלק הטוב שלנו ורק במעשים הטובים שלנו. כי השטן מתערבב ע"י השופר (ר"ה דף טז:), ולא מעז לספר על העוונות שלנו, ולמה הוא מפחד כל כך מהשופר? כתוב בתוספות שהסיבה שהוא כל כך מתערבב מהשופר, שהוא מפחד מזה שתוקעים שני פעמים, מילא אחד למצוה, אבל השני מה זה? והוא חושב אולי זה שופר של משיח, שנאמר עליו (ישעיה כו, ג) "וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאָרֶץ אֲשׁוּר וְהַנְדָּחִים בְּאָרֶץ מִצְרַיִם וְהַשְׁתַּחֲוִי לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם" – ואז ישחט השטן, לכן הוא לא לוקח סיכון, וכל שנה מפחד שמא עכשיו זה שופר של משיח, ומיד בורח. ומיד אנחנו נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים טובים, ביום הזה של ראש השנה.

אלול הוא דרך כבושה לתשובה שעשה לנו משה רבינו

לט. רבינו אומר (באמצע תורה פ"ב הנ"ל), וז"ל: וְעָקַר הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּחֹדֶשׁ אֱלּוּל, כִּי הֵם יְמֵי רִצּוֹן, שְׁעָלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל לִחוּת אַחֲרֹנוֹת וּפְתַח דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה לִילָךְ בָּהּ. וְהַדֶּרֶךְ שְׁעָלָה מִשָּׁה הוּא בָּךְ, שְׁמִשָּׁה קָשֶׁר אֶת עֲצָמוֹ אֶפְלוּ לַפְּחוֹת שְׁבִיטֵי־רֶאֱל וּמִסֵּר נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (שמות לב, לב) "וְאֵם אֵין מַחְנִי נָא". וְזֶה פְּרוּשׁ (שם לה, א) "וַיִּקְהַל מִשָּׁה" וְכו' – שְׁמִשָּׁה הָיָה מְאֻסָּף וּמִיחָד וּמִקְשָׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל יִשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ עִם הַפְּחוֹת שְׁבִיטֵיהֶם, עִכ"ל. וְנִשְׁתַּדַּל לְהַעֲמִיק בְּלִשׁוֹנוֹ הַנִּפְלְאָה שִׁישׁ בַּה כָּךְ הִרְבָּה לִימּוּדִים, וְנִקְשֶׁר זֹאת לְמַה שְׁלִמְדֵנוּ לְעִיל בַּעֲנִין הַבִּיטוּל.

עבודת משה היתה על ידי התקשרות, ביטול וענוה

מ. עיקר העבודה הזאת שאנחנו עוסקים בביטול לכבוד ראש השנה, זה בחודש אלול, כי הם ימי רצון שעלה משה למרום לקבל לוחות

לג. ובזה עשית בחינה של מסירות נפש. רבינו אומר בלקוטי מוהר"ן (תניינא תורה מ"ו), שבכל מצות צדקה יש בה מסירות נפש, כשאתה נותן ממון שמסרת את נפשך להשיג אותה, ואתה מוסר אותו לפני לכבוד הקב"ה, זה נקרא מסירות נפש. וגם בכל תפילה זה שקשה לך להתפלל בכוונה, וזה קשה, אין לך מוחין לכוון, ואתה מוסר נפש, ומתאמץ מאוד לכוון במילים. זה מסירות נפש.

כל התאמצות מעל הכוחות, מעל האפשרות הרגילה שלך למצוה, זה נקרא מסירות נפש מסוימת. וכשאתה עושה את המסירות נפש הזאת – זה ביטול. וזה העבודה של כל השנה שאנחנו מביאים לפני הקב"ה בראש השנה, להיות ממש בביטול גמור. ומקיים את פנימיות הענין של 'אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם'.

זכרונות ושופרות

לד. ואחר כך ממשיכה הגמ' (בר"ה דף טז:) לומר: [אמרו לפני זכרונות – כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה, ובמה – בשופר. אחרי שהמלכנו את הקדוש ברוך הוא, הוא מסתכל עלינו מי זה שהמליך אותי? מי זה שכל כך חשוב לו להמליך אותי? ואנחנו נזכרים לפניו. אבל כשאתה נזכר לפניו, אתה נזכר עם שק מלא, מהדברים הטובים שעשית בשנה וגם מהדברים הלא טובים. ואנחנו רוצים להיזכר לפני לטובה דוקא. וזה על ידי השופר.

המקור לתקיעות בראש השנה

לה. שופר בזה, זה ספירת הבינה. זה היובל, זה יציאה לחירות. כי הרי מאיפה אנחנו יודעים תקיעה תרועה תקיעה? הגמרא בראש השנה (סוף דף לד.) אומרת מה המקור של תקיעת תרועה תקיעה. הרי בראש השנה כתוב בסך הכל תרועה אחת, כתוב (במדבר כט, א) "וּבְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם". אלא שביום כיפור של יובל כתוב עוד פעם תרועה (ויקרא כה, ט): "וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים". ויש פסוק שלישי (שם כג, כד) "בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שְׁבָתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה", ועושים גזירה שווה שביעי שביעי לתת את האמור בזה – בזה, ואת האמור בזה – בזה, כלומר על ידי גזירה שווה אנחנו לומדים את העניין של שלוש תרועות שצריך להריע שלוש תרועות בראש השנה. ועוד יש גזרת הכתוב שם בגמ', שכל תרועה צריכה תקיעה לפניך ותקיעה לאחריה, ומכאן אנחנו יודעים את התשע קולות של ראש השנה שהם שלוש – של שלוש שלוש.

כיצד מתשע קולות נעשו שלושים

לו. רק אם רק תשע קולות זה מדאורייתא, איך הגענו לשלושים? והתשובה: שהיות שאנחנו בספק מה היא התרועה, מזה כבר מתחיל להיות כל הפירוט הגדול. מתשע מגיעים לשלושים בקלות (ומשלושים למאה). מרגע שאתה מסתפק מה היא התרועה, האם היא שברים (שלוש קולות) או תרועה (תשעה קולות קצרים). אני לוקח את השלוש קולות הראשונות שאני צריך לעשות מתוך התשע – תקיעה, תרועה, תקיעה. וכדי לעשות אותם כמו שצריך, אתה צריך כבר להשמיע 10 קולות. כי צריך לעשות תשר"ת – תקיעה שברים תרועה תקיעה, כי זה הספק הראשון אולי שניהם אמת בפירוש 'תרועה', וצריך אחד לפני ואחד אחרי – אז כבר עשיתי ארבע קולות. אבל

האבדה המיוחדת שלו, כלומר מה הקדוש ברוך הוא ייחד לעבודת השם לאותו יהודי, בין אם זה נמצא אצלו רק בכוח, ועדיין לא עשה עם זה שום דבר, זה עדיין אבדה אצלו. אבל בכל אופן, מי שיוכל להוציא את זה מהכוח אל הפועל, זה רק הוא ולא אני. ולכן אומר משה רבינו, הוא יותר גדול ממני בנקודה הזאת.

ידעת נקודת הצדיק שבכל אחד

מד. וזהו "וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עָנִי מְאֹד מְכַל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה", זה השבח הכי גדול של משה רבינו, הוא ידע בכל אדם ואדם מששים ריבוא נשמות ישראל, מה הנקודת הצדיק שיש באותו אדם, ומה היא כל כך מיוחדת לאותו אדם, שאפילו אני משה רבינו אין לי את זה. ולכן אומר רבינו, שמשו רבינו התקשר לכל אחד ואחד מישראל ואפילו לשפחה בעם ישראל, ואת זה הוא עשה בחודש אלול אחרי חטא העגל.

משה פירט בתפילתו את הטוב של ישראל

מה. ובהתקשרות הזאת שמשו עשה לכל אחד מישראל, הוא הראה לקדוש ברוך הוא כמה נקודות טובות יש בעם ישראל, ובמשך ארבעים יום הוא פירט את כל הנקודות טובות שיש בששים רבוא נשמות ישראל, עד שהקדוש ברוך הוא שמע ממנו את כל הנקודות טובות של ששים ריבוא נשמות ישראל. ומיד הקב"ה אמר (במדבר יד, כ) "סֶלְחֵנִי כְּדָבָרְךָ", ואם עם ישראל כל כך טוב, ודאי אי אפשר לכלות אותם, זה היה הכוח של משה רבינו ללמד זכות לפני הקדוש ברוך הוא במשך ארבעים יום, הקדוש ברוך הוא באותם ארבעים יום קיבל את התפילה של משה רבינו ברצון ובשמחה, בגלל שאז משה רבינו מצא את הדרך ללמד סגוריה על עם ישראל על הטוב שבהם. וזו המיוחדות של ארבעים יום של חודש אלול, שהצליח משה רבינו ללמד סגוריה על עם ישראל, בחלק הכי טוב של ישראל, בנקודה המיוחדת לכל אחד – בנקודת הצדיק של כל אחד ואחד, שאפילו במשה רבינו אין את הנקודה הספציפית הזאת, זה משה רבינו עשה על ידי ההתקשרות עם כל אחד ואחד מישראל, וככה הוא לימד עלינו רחמים.

ההתעוררות הזאת שייכת גם היום

מו. וזה מה שמתעורר בכל חודש אלול – כל הארבעים יום מראש חודש עד יום כיפור שזה ארבעים יום, בכל אחד ואחד באחד מהימים הקדושים האלה את הנקודה הטובה שבו – הטוב שבשביל זה אותו אדם נברא, מתעורר באחד מהימים האלה. כי אנחנו אותם נשמות של הששים ריבוא נשמות ישראל שהיו בזמן יציאת מצרים ובזמן מתן תורה או איזה ניצוץ מאותה נשמה. ולכן כל אחד מישראל יש בו את הנקודה הטובה הזו, שמשו רבינו התקשר עמה והזכיר אותה לפני ה' את הטוב שיש בישראל.

תשובה מתוך הטוב

מו. עיקר הכח לעשות תשובה, היא מתוך הטוב, כלומר אם יש בי נקודה כל כך טובה, אז לא מתאים לי לעשות רע, זה התשובה הכי טובה. יש תשובה שאדם מרגיש שהוא רע אבל זה לא טוב. כשאדם מרגיש שהוא רק רע, הוא מתייאש ונעשה יותר רע, אבל ברגע שאדם מוצא בעצמו טוב, הוא רק רוצה לעשות יותר טוב.

אחרונות, ועסק בזה שיהיה לנו כפרה על החטא הכי קשה – כפרה על חטא העגל. ועשה זאת על ידי שהוא קשר את עצמו אפילו לפחות שבישראל, וכך הוא מסר נפשו עליהם. ולכאורה מה זה קשור לעניין הכפרה, שמשו רבינו קושר את עצמו אפילו להכי פחות בישראל, ומוסר נפשו על עם ישראל.

והתשובה היא, שמשו רבינו הבין שכדי למשוך כפרה לעם ישראל הוא צריך להגיע לביטול ועונה הכי גדולה (כמבואר בלקוטי מוהר"ן תורה ד' אות ט'). ואומר שאם אני אזכה להגיע לביטול הכי גמור, אז אני יעורר אהבה עצומה של הקדוש ברוך הוא אלי, והיות שבי קשורים כל עם ישראל, אז ממילא כבר הקדוש ברוך הוא ימחל על חטא העגל. ומשה רבינו הגיע לענווה הגדולה הזאת, ע"י שהוא הבין שאני צריך כל אחד ואחד מישראל.

משה מחפש בכל יהודי את הנקודה הטובה המיוחדת אליו

מא. משה רבינו עליו השלום עבד למצוא את הנקודה הטובה שיש אפילו בפחות מישראל – וכך להתקשר אליו, ורצה למצוא אותה בכל כך עוצמה חזקה, עד שהיה ברור למשה רבינו שבנקודה הטובה הזאת שיש לאותו אדם, אפילו לי, משה – אין אותה. וזה כבר עבודה מאוד גדולה למצוא את הייחודיות שיש לכל יהודי בקדושה, בטובה, ייחודיות כזאת שהיא מיוחדת רק לאותו יהודי. ולפעמים זה מאוד קשה ומאוד נעלם, זה כל כך נסתר כי הרבה פעמים אצל היהודי בעצמו זה עדיין לא יצא מהכוח אל הפועל, זה רק נמצא אצלו בכוח. והוא כל כך מתנהג לא בסדר. אבל הצדיק יודע בכל יהודי את האבדה שיש לו, כלומר מה שהוא קיבל לעבודת השם מתי שהקדוש ברוך הוא יצר אותו, והוא שכח מזה – זה אבידה, והאבדה הזאת מיוחדת לעבוד איתו רק לאותו פלוני אלמוני שהוא בעל האבדה. אמנם מי שיכול להחזיר לו אותה, זה הצדיק האמת. אבל מי שיעשה עם זה עבודה, ויוציא את זה מהכוח אל הפועל, זה היהודי בעצמו, ולכן יש מעלה עצומה ונפלאה בכל יהודי. כלומר, יש נקודה בכל יהודי שאין אותה באף אחד בעולם, רק באותו יהודי.

עניין מקבילים דין מן דין

מב. לכן רבינו הקדוש מסביר בליקוטי מוהר"ן (תורה ל"ד) שיש עניין של מקבילין דין מן דין, כשאני מזהה בך את הנקודת הצדיק שבך – שבשבילה נבראת לעולם שאותה אין בי, ואני מנסה להשתדל לקבל מהנקודה שלך, אני תלמיד שלך בנקודה הזאת – שיש רק לך ולי אין. ולכן לא משנה מי גדול ממי אני ממך או אתה ממני, סוף סוף בנקודה המיוחדת שלך, שבשבילה נבראתה, בודאי אתה הגדול, ואני רוצה לקבל ממך מזו הנקודה.

ענות משה

מג. וזו הייתה הענווה של משה רבינו, כתוב (במדבר יב, ג) "וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עָנִי מְאֹד מְכַל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה", ולכאורה קשה הרי משה רבינו אין כמוהו בעולם, הכי גדול בעולם, איך הוא שם את עצמו מתחת כל אדם, הרי עליו נאמר (שם, ח) "כֹּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִקָּרָא וְלֹא בְחִידָת וּתְמִנָּת ה' יִבִּיט" משה היה הכי עניו בעולם, אבל הכי הגדול בעולם זה משה רבינו. וא"כ איך הוא יכול להיות באמת עניו? אלא שצריך לדעת איך להיות עניו אמיתי, את השיטה של משה רבינו. השיטה של משה רבינו הייתה לראות בכל יהודי את